

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ.960.01.06 ПЗ

Розробив: студент 2 курсу, групи 218-ЕП-Д23
спеціальності 051 «Економіка»
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

Денис КИЛИВНИК

(підпис)

Керівник: доцент, канд. екон. наук
Юлія УТКІНА

Рецензент: доцент, канд. екон. наук
Алла ДЕРГОУСОВА

2025

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 12 слайдів презентації, 134 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 9 рисунків, 19 таблиць, 83 літературних джерел.

Ключові слова: ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПІДПРИЄМСТВО, УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ, ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.

Об'єктом дослідження є теоретичні аспекти ефективності управління персоналом підприємства.

Метою дослідження є розробка та побудова моделі методичних підходів до підвищення ефективності управління персоналом підприємства через підвищення їх продуктивності праці за рахунок застосування технологій нормування та впровадження інформаційно-аналітичних систем управління персоналом.

У кваліфікаційній роботі запропоновано методичний підходів до використання технологій нормування в інформаційно-аналітичних системах управління персоналом з метою підвищення ефективності функціонування персоналу підприємства.

Розроблена методика, що дозволяє визначити непродуктивні втрати робочого часу на протязі робочої зміни за допомогою використання технологій нормування в інформаційно-аналітичних системах управління персоналом та розробити заходи з підвищення ефективності використання робочого часу за конкретним робочим місцем у розрізі виконуваних операцій, що забезпечить підвищення продуктивності праці, а, отже, й ефективності управління персоналом підприємства.

Обґрунтовано, що впровадження інформаційно-аналітичних систем в управлінні персоналом охоплює не лише планування та реалізацію дій, а й контроль результатів, що мають бути пов'язаний зі стратегією підприємства.

ABSTRACT

This qualification work includes 12 presentation slides, 134 sheets of explanatory notes in A4 format, including 9 figures, 19 tables, 83 literary sources.

Keywords: LABOR PRODUCTIVITY, ECONOMIC EFFICIENCY, ENTERPRISE, PERSONNEL MANAGEMENT, ENTERPRISE PERSONNEL, INFORMATION AND ANALYTICAL SYSTEMS OF PERSONNEL MANAGEMENT.

The object of the study is the theoretical aspects of the effectiveness of enterprise personnel management.

The purpose of the study is to develop and build a model of methodological approaches to increasing the effectiveness of enterprise personnel management by increasing their labor productivity through the use of standardization technologies and the implementation of information and analytical systems of personnel management.

The qualification work proposes a methodological approach to the use of standardization technologies in information and analytical systems of personnel management in order to increase the efficiency of the functioning of the enterprise's personnel.

A methodology has been developed that allows you to determine unproductive losses of working time during a work shift using standardization technologies in information and analytical systems of personnel management and to develop measures to increase the efficiency of the use of working time at a specific workplace in terms of the operations performed, which will ensure increased labor productivity, and, consequently, the efficiency of personnel management of the enterprise.

It is substantiated that the implementation of information and analytical systems in personnel management includes not only planning and implementation of actions, but also control of results, which should be related to the enterprise's strategy.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

Рівень вищої освіти: магістр

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

 Володимир ДИКАНЬ

« ____ » _____ 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Киливнику Денису Сергійовичу

1 Тема «Підвищення ефективності роботи персоналу»

керівник Уткіна Юлія Миколаївна, канд. екон. наук, доцент

затвержені розпорядженням по економічному факультету

від «21» жовтня 2024 року № 24/24

2 Строк подання студентом закінченої роботи «01» січня 2025 року

3 Вихідні дані: Баланс (форма № 1) ДП «ВВТУ» за 2019-2023 рр.

Звіт про фінансові результати (форма № 2) ДП «ВВТУ» за 2019-2023 рр.

Звіт з праці ДП «ВВТУ» за 2019-2023 рр.

Звіт про наявність та рух основних засобів ДП «ВВТУ» за 2019-2023 рр.

Звіт про рух грошових коштів ДП «ВВТУ» за 2019-2023 рр.

Звіт про наявність та рух трудових ресурсів ДП «ВВТУ» за 2019-2023 рр.

Науково-методична література

Періодичні видання

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1 Теоретико-методичний підхід до визначення ефективності управління персоналом

2 Аналіз господарської діяльності державного підприємства «Вагутінське вантажно-транспортне управління»

3 Напрямки підвищення ефективності продуктивності праці при впровадженні інформаційно-аналітичних систем управління персоналом

5 Перелік графічного матеріалу

1 Мета, об'єкт та предмет дослідження
2 Теорія продуктивності виробничих систем
3 Механізм реалізації концепції продуктивності праці на підприємствах
4 Аналіз обсягових показників роботи ДП «ВВТУ» за 2019-2023 роки
5 Аналіз використання трудових ресурсів ДП «ВВТУ» за 2019-2023 роки
6 Аналіз використання основних фондів ДП «ВВТУ» за 2019-2023 роки
7 Аналіз витрат та собівартості ДП «ВВТУ» за 2019-2023 роки
8 Аналіз фінансових результатів ДП «ВВТУ» за 2019-2023 роки
9 Архітектура інформаційно-аналітичних систем в управлінні персоналом
10 Результати хронометражних спостережень
11 Результати фотографії робочого дня
12 Проектування балансів робочого часу й ефективності його використання

6 Консультанти окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали, посада та науковий ступінь консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання «01» жовтня 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів	Примітка
1 Теоретико-методичний підхід до визначення ефективності управління персоналом	22.10.2024	викон.
2 Аналіз господарської діяльності державного підприємства «Ватутінське вантажно-транспортне управління»	01.11.2024	викон.
3 Напрямки підвищення продуктивності праці при впровадженні інформаційно-аналітичних систем в управлінні персоналом	16.11.20234	викон.
Висновки	12.12.2024	викон.
Графічна частина	25.12.2024	викон.

Студент Денис КИЛИВНИК

Керівник Юлія УТКІНА

Зміст

Вступ	6
1 Теоретико-методичні підходи до визначення ефективності управління персоналом	11
1.1 Теорія продуктивності: вимірювання та міжнародне порівняння	11
1.2 Концепція продуктивності праці	26
1.3 Нормування праці – основа ефективного управління	53
Висновок до розділу 1	63
2 Аналіз господарської діяльності державного підприємства «Ватутінське вантажно-транспортне управління»	65
2.1 Характеристика досліджуваного підприємства	65
2.2 Аналіз основних техніко-економічних показників підприємства	67
2.3 Аналіз ефективності використання трудових ресурсів	70
2.4 Аналіз ефективності використання основних виробничих фондів	74
2.5 Аналіз витрат та собівартості	78
2.6 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	81
Висновки до розділу 2	84
3 Напрямки підвищення продуктивності праці при впровадженні інформаційно-аналітичних систем управління персоналом	85
3.1 Теоретичні підходи впровадження інформаційно-аналітичних систем в управлінні персоналом	85
3.1 Хронометраж робочого часу в інформаційно аналітичних системах управління персоналом	101
3.3 Фотографія робочого часу в інформаційно-аналітичних	

					<i>МРЕ.960.01.06 ПЗ</i>			
Зм..	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>Підвищення ефективності роботи персоналу підприємства</i>	Літ.	Аркуш	Аркушів
<i>Розробив</i>	<i>Киливник</i>	<i>Киливник</i>	<i>Киливник</i>				4	134
<i>Перевішив</i>	<i>Уткіна</i>		<i>Уткіна</i>			<i>УкрДУЗТ</i>		
<i>Реценз.</i>								
<i>Н. Контр.</i>	<i>Назаренко</i>		<i>Назаренко</i>					
<i>Утверд.</i>	<i>Дикань</i>		<i>Дикань</i>					

системах управління персоналом	110
Висновок до розділу 3	120
Висновки	123
Список використаних джерел	127

					<i>МРЕ.960.01.06 ПЗ</i>	<i>Арк.</i>
<i>Змн.</i>	<i>Арк.</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дат</i>		

Список використаних джерел

- 1 Глущенко Л.Д., Пілявоз Т.М., Коваль Н.О. Управління персоналом у сучасній структурі управління підприємством. *Економіка та суспільство*: електрон. наук. фахове вид. 2022. Вип. 35. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1105>
- 2 Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів / пер. з англ. Н. Кошманенко. К.: Наш формат, 2020. 424 с.
- 3 Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / М.П. Бутко та ін.; за заг. ред. М.П. Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2022. 376 с.
- 4 Шквиря Н.О. Теоретичні основи стратегічного менеджменту підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 40. С. 328-333.
- 5 Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підруч. Харів: ХНУПС, 2021. 208 с.
- 6 Cravens D.W., Nigel F.P. Strategic Marketing/ 10th Editional. NY: Mc Graw Hill Education, 2012. 672 p.
- 7 Porter M.E. On Competition. Brighton: Harvard Business School Press, 1998. 485 p.
- 8 Забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту: навч. посіб. / В.Л. Дикань, Ю.Т. Боровик, О.М. Полякова, Ю.М. Уткіна. Харків: УкрДАЗТ, 2011. 387 с.
- 9 Уткіна Ю.М., Остапюк Б.Я. Інноваційний розвиток у механізмі забезпечення глобальної конкурентоспроможності підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. №61. С. 167-173
- 10 Економіка підприємства: підруч. / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. 2-ге вид., перероб. і доповн. К.: КНЕУ, 2001. 528 с.
- 11 Грубик Ю.Ю., Біляєв С.С., Багунц О.С. Сутність та зміст поняття «управління персоналом» у системі менеджменту організації. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 17. С. 216-224.

12 Денисенко М.П., Терещук Л.В. Управління персоналу на підприємстві. *Інвестицій: практика та досвід*. 2017. №7. С. 53-57.

13 Вдовиченко Р.П. Особливості сучасного управління персоналом *Ефективна економіка*: електрон. наук. фахове вид. 2022. №12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=935>

14 Дуляба Н.І., Озарчук К.С. Особливості формування системи управління персоналом підприємств в сучасних умовах. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 39. С. 165-170.

15 Герчанівська С.В., Стемковська І.В. Управління персоналом підприємств в сучасних умовах. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва*. Серія «Економічні науки». 2021. №2, Т. 2. С. 200-211.

16 Гордєєва-Герасимова Л. Управління персоналом підприємства: теоретичний аспект. *Молодий вчений*. 2023. №12(124). С. 163-167.

17 Краснокутська Н.С., Кабанець І.А. Стратегічне управління: навч посіб. Х.: НТУ «ХП», 2023. 460 с.

18 Киш Л.М. Стратегічне управління як основна частина менеджменту організації. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38-1. С. 107-113.

19 Петрик Ю.С., Михайленко О.В. Система управління персоналом підприємства: шляхи удосконалення. *Держава та регіони*. Серія Економіка та підприємництво. 2020. №3(114), Ч. 1. С. 127-131.

20 Lambin J.-J. *Strategic Marketing Management*. NY: McGraw-Hill, 1996. 460 p.

21 Шаповал О.А. Концепція управління персоналом підприємства в системі кадрового менеджменті. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 31. С. 146-149.

22 Тесленок І.М., Павлова К.О. Розробка моделі стратегічного управління розвитком організації в умовах COVID-19. *Економіка та суспільство*: електрон. наук. фахове вид. 2021. Вип. 33. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/891>

23 Постоева О., Медведєв О. Особливості управління персоналом

підприємства в сучасних умовах *Науковий вісник УМО*. Серія Економіка та управління: електрон. наук.-практ. вид. 2017. Вип. 4. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/visnyk_umo/ekonomika/V_4/%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%B2.pdf

24 Дворник І., Дворник О., Гарафонова О. Сучасна стратегія управління персоналом підприємства в умовах воєнного стану. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. №2. С. 144-152.

25 Наумова О.О. Стратегії управління персоналом підприємства. *Вчені записки Університету «Крок»*. 2021. №1(61). С. 137-141.

26 Адлер О., Лесько О., Кособуцька А. Управління кадровим персоналом підприємства в системі бізнес-аналізу (на прикладі ТОВ «Барлінек-Інвест»). *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія: Економіка і менеджмент. 2022. №2(92). С. 3-12.

27 Гарбар Ж.В., Поліщук І.В. Вплив корпоративної культури на управління персоналом підприємства. *Наукові перспективи*. Серія «Економіка». 2023. №9(39). С. 243-254.

28 Mescon M.H. Albert M., Khedoori F. Management. NY: HarperCollins Publishers LLC, 1985. 460 p.

29 Ягодзінський С.М., Козинець А.О. Стратегія удосконалення системи управління персоналом підприємства. *Підприємництво і торгівля*. 2023. №36. С. 44-50.

30 Бойківська Г., Овчарук О., Ткаченко Д. Управління персоналом підприємств з урахуванням принципів сталого розвитку. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. №1. С. 105-110.

31 Дразнер Д.В., Чала Н.Д. Особливості розроблення стратегії управління персоналом підприємства в умовах війни. *Empirio*. №1. С. 95-105.

32 Thomson K.R., Mathys N.J. Cases in Management. Boston: Houghton Mifflin Company, 1990. 352 p.

33 Freeman C., Soete L. The Economics of Industrial Innovation. 3rd Edition. London: The MIT Press, 1997. 470 p.

34 Maslow A. The need to know and the fear of knowing. *Journal of General Psychology*. 1993. No.68. P. 111-124.

35 Tidd J., Bessant J.R. Managing Innovation: Integration Technological, Market and Organizational Change. 6th Editional. Hoboken: Wiley, 2018. 608 p.

36 Гільорме Т.В., Ясинецька А.О. Стратегічне управління персоналом підприємства в умовах кризи. *Економічний форум*. 2015. №3. С. 285-290.

37 Бугас В.В., Бугас В.В., Корічко М.В. Удосконалення системи управління персоналом підприємства. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2021. 2021. №8, Т. 2. С. 48-54.

38 Wilkins A., Holtham C. Organizational Creativing: Building a Business Ba-Haus? *Creative Educational*. 2012. Vol.3. No.6A. P. 737-746.

39 Насад Н.В., Юрченко А.В. Стратегія управління персоналом підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2023. «1-2(41). С. 56-58.

40 Improvement of a Mechanism of Providing Economic Security of Enterprises in the System of Global Competitiveness / Yu. Utkina et al. *International Journal of Engineering & Technology*. 2018. Vol. 7(4.3). P. 393-397.

41 Менеджмент персоналу: навч. посіб. / Драган О.І. та ін. К.: МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.

42 Семендяк В. Менеджмент персоналу підприємства та його формування. *Економіка та суспільство*: електрон. наук. фахове вид. 2022. №41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1576/1517>

43 Осадчук О. Менеджмент персоналу: переваги та недоліки застосування технологій рекрутингу та аудиту найму персоналу. *Економіка та суспільство*: електрон. наук. фахове вид. 2022. №42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1674/1610>

44 Гринчук Ю.С., Коваль Н.В., Вихор М.В. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2020. 171 с.

45 Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершнюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.

46 Хмурова В., Березницька В. Управління підприємством на різних етапах

життєвого циклу. *Молодий вчений*. 2023. №9(121). С. 43-46.

47 Таран-Лала О., Сухорук К. Особливості стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*: електрон. наук. фахове вид. 2021. №25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/296/284>

48 Кайлюк Є.М., Андрєєва В.М., Гриненко В.В. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. Х.: ХНАМГ, 2010. 279 с.

49 Ковальчук В.В. Маркетингова стратегія підприємства: суть поняття, особливості формування в сучасних умовах господарювання. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №9. С. 156-65.

50 Маковецька І.М., Диченко А.С., Валенок А.М. Удосконалення системи управління персоналом. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. №2(45). С. 62-67.

51 Буртняк І.В., Пшик Р.В. Аналіз методів управління підприємством. *Наукові перспективи*. 2023. №7(37). С. 302-311.

52 Економічне управління підприємством: навч. посіб. / О.В. Посилкіна та ін. Х.: ХФаУ, 2019. 301 с.

53 Гродовський О.В. Концепції та принципи управління підприємствами. *Наукові перспективи*. 2020. №6(6). С.338-346.

54 Підприємництво: Теоретичні основи організації підприємницької діяльності: підручн. / С.В. Панченко та ін. Х.: УкрДУЗТ, 2022. 241 с.

55 Коваленко Н.В. Система управління розвитком підприємства та її складники. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 4(72). С. 98-107.

56 Стратегічне управління: навч. посіб. / В.Л. Дикань та ін. К.: Центр учбової літератури, 2021. 272 с.

57 Мирошниченко Г.Б., Кузьменко А.О. Удосконалення системи управління розвитком персоналу організації. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 19. С. 874-880.

58 Боришкевич І.І., Гой Н.В., Жук О.І. Теоретичні засади управління розвитком персоналу компанії. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки*. 2020. Вип. 20, Т. 2. С. 31-40.

59 Поліщук Ю.О., Поляк К.Ю. Управління розвитком персоналу. *Інтелект*

XXI. 2021. №4. С. 19-22.

60 Бачинська О., Посвалюк О. Формування структури системи управління розвитком персоналу підприємства. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. Vol. 2, No. 2. Pp. 110-123.

61 Гулик Т.В., Кобзев А.В. Стратегічне управління розвитком персоналу як джерело підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 353-358.

62 Патрика І.В. Концептуальна модель управління розвитком персоналу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 25, Ч. 2. С. 51-54.

63 Бачинська О., Посвалюк О., Скакун В. Управління розвитком персоналу інноваційно-активного підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. №3. С. 66-71.

64 Назаренко С., Кудактін С. Управління розвитком персоналу для посилення кадрового потенціалу та стану економічної безпеки суб'єктів господарювання. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. №49, Т. 2. С. 413-425.

65 Підприємництво: Реалізація підприємницької діяльності у сучасних ринкових умовах / С.В. Панченко та ін. Х.: УкрДУЗТ, 2022. 235 с.

66 Уткіна Ю.М., Сюсько К.Ю. Інноваційно-інвестиційні підходи до забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств на глобальних конкурентних ринках. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021. №52. С. 149-157.

67 Економічна діагностика: підруч. / В.Л. Дикань та ін. Х.: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.

68 Муха Р. Продуктивність праці на підприємствах та основі напрямки її підвищення. *Галицький економічний вісник*. 2021. №1. Т.48. С. 82-92.

69 Бурлака О.С. Управління розвитком персоналу в галузі ІТ. *Економіка і організація управління*. 2023. №2(50). С. 151-159.

70 Швиданенко Г.О., Дмитренко А.І., Олексюк О.І. Бізнес-діагностика підприємства. К.: КНЕУ, 2018. 340 с.

71 Морозовська Г. Собівартість послуг: особливості формування. *Інтерактивна бухгалтерія*: електрон. наук. фахове вид. 2020. №89. URL: <http://inter.buh.com.ua/ua/document/ib/10166/138487>

72 Малтиз В., Батраченко А. Сучасний підхід до стратегічного управління розвитком персоналу підприємства. *Молодий вчений*. 2020. №3(79). С. 233-236.

73 Уткіна Ю.М., Руських А.О. Гейміфікація: потенціал застосування, роль і місце в розвитку підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. №66. С. 139-148.

74 Новіченко Л.С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. №2. Т.2. С. 254-259.

75 Уткіна Ю.М., Тупікова О.Г. Стратегічні напрямки підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах господарювання. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. №64. С. 94-101.

76 Innovative Entrepreneurship Model in the Management System of Enterprise Competitiveness / S. Drobyazko A. et al. *Journal of Entrepreneurship Educational*. 2019. No.22(4). URL: <https://www.abacademies.org/articles/innovative-entrepreneurship-models-in-the-management-system-of-enterprise-competitiveness-8501.html>

77 Clauss T. Measuring business model innovation: conceptualization, scale development and liroof of lieformance. *Journal of Management*. 2023. No.47(3). P. 385-403.

78 Foss N.J., Saebi T. Fifteen years of research on business model innovation: how far have we come and where should we go? *Journal of Management*. 2023. No.43(1). P. 200-227.

79 Lindel M., Williander M. Circular business model innovation: inherent uncertainties. *Business strategy and the environment*. 2023. No.26(2). P. 182-196.

80 Value uncalitured liersliective for sustainable business model innovation / M. Yang et al. *Journal of Cleaner liroduction*. 2023. No.140. P. 1794-1804.

81 Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 «Економіка» / укладачі: В.Л. Дикань, І.В. Токмакова, І.Л. Назаренко. Х.: УкрДУЗТ, 2023. 62 с.

82 Студентська навчальна звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення: метод. посіб. з додержання вимог нормоконтролю у студент. навч. звітності / Козар Л.М. та ін.; за заг. ред. Л.М. Козара. Х.: УкрДАЗТ, 2014. 54 с.

83 Уткіна Ю.М., Корчагіна О.С., Киливник Д.С. Напрямки реформування системи управління підприємствами у сучасних умовах. *Креативний простір*. 2024. №23. С. 173-179.